

ZARZĄDZENIE Nr 60/24
DYREKTORA GENERALNEGO SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
z dnia 12 września 2024 r.

**w sprawie sposobów korzystania przez osoby pozbawione wolności
z uprawnień realizowanych za pośrednictwem narzędzi
teleinformatycznych**

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1683 i 1860 oraz z 2024 r. poz. 1222) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie określa warunki i tryb korzystania przez osoby pozbawione wolności osadzone w zakładach karnych i aresztach śledczych, zwane dalej „osadzonymi”, z uprawnień, które dostępne są do realizacji za pośrednictwem narzędzi teleinformatycznych.

§ 2. 1. W celu realizacji uprawnień, o których mowa w ust. 1, osadzonym udostępnia się wydzielone stanowiska komputerowe w wyznaczonych miejscach zakładów karnych i aresztów śledczych.

2. Dyrektor zakładu karnego lub aresztu śledczego ustala:

- 1) sposób realizacji przez funkcjonariuszy i pracowników podległej jednostki organizacyjnej czynności związanych z udostępnieniem osadzonym stanowisk komputerowych;
- 2) zasady korzystania przez osadzonych z wyznaczonych stanowisk komputerowych, a w razie potrzeby także harmonogram i czas korzystania z tych stanowisk, które podaje się do wiadomości ogółu osadzonych.

§ 3. Osadzonym udostępnia się stanowiska komputerowe w celu realizacji niżej wymienionych uprawnień:

- 1) odczyt stron Biuletynu Informacji Publicznej, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902);
- 2) odczyt informacji zawartych na stronach internetowych umieszczonych w domenie „gov.pl”;
- 3) odczyt informacji zawartych na stronach internetowych instytucji odpowiedzialnych za ochronę praw człowieka, których listę stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia;
- 4) kontaktowanie się za pośrednictwem innych środków łączności, o których mowa w art. 105 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2024 r. poz. 706);
- 5) korzystanie z ogólnokrajowego systemu teleinformatycznego PROK-SYS przeznaczonego do digitalizacji akt postępowań przygotowawczych w sprawach karnych oraz do udostępniania zdigitalizowanych akt podmiotom uprawnionym.

§ 4. Korzystanie z przysługujących osadzonym uprawnień nie może naruszać ustalonego w zakładzie karnym lub areszcie śledczym porządku.

§ 5. 1. Osadzonym zapewnia się możliwość korzystania z wyznaczonych stanowisk komputerowych, po uprzednim zgłoszeniu takiej potrzeby, w celu realizacji uprawnień określonych w niniejszym zarządzeniu, pod nadzorem funkcjonariuszy lub pracowników Służby Więziennej.

2. Nadzór, o którym mowa w ust. 1, polega na zapewnieniu zgodnego z porządkiem prawnym i bezpieczeństwem korzystania przez osadzonego z wyznaczonego stanowiska komputerowego.

3. Funkcjonariusz lub pracownik Służby Więziennej nadzorujący korzystanie przez osadzonego z przysługujących mu uprawnień, w przypadku stwierdzenia, iż osadzony wykorzystuje dostęp do stanowiska komputerowego w celu sprzecznym z zasadami określonymi w niniejszym zarządzeniu, niezwłocznie przerywa korzystanie przez niego z wyznaczonego stanowiska komputerowego.

§ 6. 1. Odczyt stron internetowych udostępnionych osadzonym polega na umożliwieniu im przeglądania tych stron i zapoznania się z ich treścią.

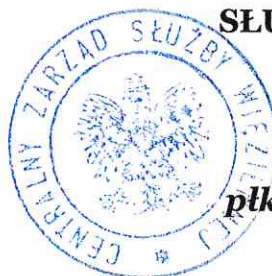
2. Nie zezwala się na logowanie, tworzenie profili, adresów, kont i innych sposobów nawiązywania komunikacji.

§ 7. Nie udostępnia się stron internetowych pozwalających na bezpośrednią komunikację w jakiegokolwiek formie, za wyjątkiem stron internetowych lub aplikacji niezbędnych do nawiązywania połączenia za pośrednictwem środków łączności, o których mowa w § 3 pkt 4.

§ 8. Traci moc zarządzenie nr 37/20 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie udostępnienia osobom pozbawianym wolności Biuletynu Informacji Publicznej.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2024 r.

**DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ**

plk dr Andrzej Pecka

Załącznik

do zarządzenia nr 60/24 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej
z dnia 12 września 2024 r.

Lista stron internetowych instytucji odpowiedzialnych za ochronę praw człowieka, które zostały dopuszczone do odczytu przez osoby pozbawione wolności:

- 1) Europejski Trybunał Praw Człowieka - <https://hudoc.echr.coe.int>;
- 2) Unia Europejska - <https://european-union.europa.eu>;
- 3) Centralne repozytorium orzecznictwa organów traktatowych Organizacji Narodów Zjednoczonych - <https://juris.ohchr.org>;
- 4) Europejski Komitet do Spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (CPT) - <https://coe.int/en/web/cpt>;
- 5) Podkomitet do spraw zapobiegania torturom oraz innemu okrutnemu, niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu (SPT) - <https://ohchr.org/en/treaty-bodies/spt>;
- 6) Komisja Wenecka - <https://venice.coe.int>;
- 7) Baza aktów prawnych Unii Europejskiej - <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.

Uzasadnienie

Wydanie niniejszego zarządzenia znajduje swoje uzasadnienie w konieczności usystematyzowania w polskim systemie penitencjarnym sposobów korzystania przez osoby pozbawione wolności z uprawnień realizowanych za pośrednictwem narzędzi teleinformatycznych.

Postęp cywilizacyjny i informatyzacja kolejnych obszarów funkcjonowania państwa wymaga, aby osoby pozbawione wolności miały zagwarantowaną i uregulowaną możliwość korzystania z przysługujących im praw. Biorąc pod uwagę m.in. uprawnienia wynikające z art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., niezbędnym stało się uregulowanie sposobu korzystania z ww. uprawnień za pośrednictwem narzędzi teleinformatycznych, również przez osoby pozbawione wolności.

Aktualnie w stosunku do osób pozbawionych wolności dostęp do zasobów sieci Internet reguluje zarządzenie nr 37/20 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie udostępniania osobom pozbawionym wolności Biuletynu Informacji Publicznej. Zgodnie z przywołanym aktem prawnym, osadzonym nie udostępnia się stron internetowych innych niż Biuletyn Informacji Publicznej, chyba że podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji publicznych dokonuje tego poprzez stronę internetową umieszczoną w domenie „gov.pl”, wówczas stronę udostępnia się na zasadach przewidzianych dla stron BIP.

Wskazana powyżej regulacja wprowadzona została w zgodzie z unormowaniami o charakterze konstytucyjnym gwarantującymi prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej, stąd w znacznej części zasadnym jest pozostawienie obowiązujących przepisów w kształcie zbliżonym do dotychczasowego.

Należy zauważyć, że żaden z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w tym w szczególności przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2024 r. poz. 706) w części dotyczącej praw i obowiązków skazanego, nie gwarantuje osobom przebywającym w warunkach izolacji penitencjarnej nieograniczonego dostępu do stron internetowych, co znalazło swoje odzwierciedlenie w stanowisku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wyrażonym w sprawie *Kalda v. Estonia*. Trybunał w powyższej sprawie zajął jednoznaczne stanowisko, wedle którego przepisy prawa nie mogą być interpretowane w sposób nakładający ogólny obowiązek zapewnienia więźniom dostępu do Internetu lub do konkretnych stron internetowych, chyba że z prawa krajowego wynika obowiązek zapewnienia dostępu do określonych informacji, w tym informacji publikowanych wyłącznie w wersji elektronicznej.

Mając na względzie dotychczasowe trudności w każdorazowym weryfikowaniu poszczególnych stron internetowych pod kątem braku możliwości nawiązywania pozaprawnej formy komunikacji, co nierozłącznie związane jest z obowiązkiem dbałości o porządek i bezpieczeństwo jednostek penitencjarnych, niezbędnym stało się uregulowanie tej materii przy uwzględnieniu międzynarodowych standardów. Wedle projektowanych przepisów osoby pozbawione wolności w dalszym ciągu będą miały zagwarantowaną możliwość uzyskania informacji o działalności organów władzy publicznej, co wypełniać będzie dyspozycję art. 61 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie niezależnie od faktu, iż wszystkie osoby pozbawione wolności przebywające w warunkach izolacji mają możliwość zapoznania się z opracowaniami dotyczącymi standardów wykonywania kary pozbawienia wolności wynikających z orzecznictwa Europejski Trybunał Praw Człowieka czy zaleceń międzynarodowych organów ds. zapobiegania torturom, które dostępne są chociażby na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich i Ministerstwa Sprawiedliwości, podjęto decyzję o rozszerzeniu katalogu stron internetowych udostępnionych do odczytu.

Wychodząc naprzeciw postulatów podmiotów stojących na straży ochrony praw człowieka proponuje się, aby przy jednoczesnym wykluczeniu konieczności każdorazowej weryfikacji stron internetowych udostępnianych osobom pozbawionym wolności, zagwarantować im stały dostęp do oficjalnych stron instytucji m.in. Unii Europejskiej, Rady Europy oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Przyjęte rozwiązania wpisują się w praktyczną realizację normy art. 10 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, zgodnie z którym każdy ma prawo otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych oraz bez względu na granice państwowe.

Wydanie niniejszego zarządzenia stanowi również okazję do prawnego uregulowania funkcjonujących już w więziennictwie zasad korzystania przez osoby pozbawione wolności z innych środków łączności, o których mowa w art. 105 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy, a także korzystania z ogólnokrajowego systemu teleinformatycznego PROK-SYS przeznaczonego do digitalizacji akt postępowań przygotowawczych.

Wejście w życie zarządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla więziennictwa.

